

Beleidsplan Copernikkel 2020 - 2021

Copernikkel Werkt

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 2
1. Waarom	blz. 3
2. Hoe	blz. 4
3. Wat	blz. 5
4. Copernikkel Werkt	blz. 5
5. Plan van aanpak	blz. 7
6. Meten en sturen	blz. 9
7. Randvoorwaarden	blz. 10

Doorontwikkelplan 2020 -2021 Copernikkel/Copernikkel werkt

Bewoners in Boschveld hebben zelf het heft in handen genomen. Dit gebeurt bij Copernikkel. Bewonersinitiatieven zijn verenigd met de missie:

'Hoe kunnen wij, bewoners, met minder middelen beter voor elkaar zorgen?'

De verschillende initiatieven vullen gaten op die zijn ontstaan vanuit de behoeften en creëren nieuwe voorzieningen. Men organiseert zelf nieuwe diensten die een toegevoegde waarde hebben voor Boschveld en voor elkaar. Ontmoeting en zorg voor elkaar staan centraal. Copernikkel is laagdrempelig en iedereen is welkom.

Uitgangspunt is de leefwereld van de bewoners en niet de systeemwereld. Op deze laagdrempelige manier worden bewoners bereikt die door professionele instellingen niet of nauwelijks worden gezien. De initiatieven bevorderen de sociale cohesie.

Men heeft het niet meer over zelfredzaam maar *samenredzaam*. De bewoners hebben het gevoel van eigenaarschap bij Copernikkel en dragen dit ook uit. "Wij doen het zelf!"

De impact is groot: participatie, sociale cohesie, armoedebestrijding, sociale veiligheid en het bestrijden van eenzaamheid.

Maatwerk, aansluiten bij de wensen van mensen. Dat blijkt in Boschveld goed te werken.

Copernikkel wil zich de komende jaren verder ontwikkelen in zowel verdieping als verbreding. Het is tijd om de pioniersfase achter ons te laten en een professionaliseringslag te maken. De profijtgroep wordt iets breder. De afgelopen jaren waren het vooral bewoners van Boschveld die de weg wisten naar Copernikkel. Momenteel komen er steeds meer vluchtelingen uit de hele stad die graag gebruik maken van één van onze initiatieven. Ook bewoners uit het Paleiskwartier en Deuteren vinden steeds gemakkelijker de weg naar Copernikkel.

Initiatieven ontstaan uit de behoefte van de bewoners. Daar waar gaten vallen worden nieuwe initiatieven geboren. *In deze schijnbare tegenstelling van organische groei en tegelijkertijd professionalisering zoekt Copernikkel zijn weg om in kleine stappen de sociale duurzaamheid te bewerkstelligen.*

1. Waarom?

Iedereen telt mee. Mensen zijn verantwoordelijk, zijn gemotiveerd en ze doen ertoe! “Samenredzaam”.

Het aantal kwetsbare bewoners die “buiten de boot dreigen te vallen” neemt toe. Deze bewoners hebben weinig vertrouwen meer in de complexe systemen waar ze afhankelijk van zijn. Zij hebben al jaren te maken met armoede en uitzichtloosheid. Bovendien is het aantal mensen met een taalachterstand toegenomen. Veel mensen met een vluchtelingenachtergrond komen bij Copernikkel. Ook veel alleenstaande ouders met kinderen die een bijstandsuitkering hebben en voor wie het erg moeilijk is om een betaalde baan te vinden. Een andere groep bewoners bestaat uit mensen die een lichte beperking hebben of mensen die weinig contacten hebben. Bij Copernikkel is iedereen welkom en is de laagdrempeligheid hoog.

Copernikkel gaat uit van de inclusieve samenleving. Dit houdt in dat veel mensen die niet in het “reguliere systeem” passen bij ons in één van de activiteiten participeren. Zo voorkomen wij maatschappelijke uitval. In de ondernemingen zoals de Klussendienst, BoschveldWereldkeuken en binnenkort ook de NaaiMeetUp participeren vooral mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Doordat we uitgaan van ieders talent kan iedereen meedoen. Men leert van elkaar en men deelt ook zijn zorgen.

Een deel van de inkomsten wordt verdiend uit de omzet. Deze omzet is echter (nog) te gering om een zelfstandig inkomen te verwerven.

Copernikkel heeft een belangrijke signalering,-ontmoeting,-en opvangfunctie die onbetaalbaar zijn. Doordat we uitgaan van de zgn. `samenredzaamheid` is er voor iedereen plaats. Wat de een niet kan, kan de ander en andersom.

2. Hoe?

Iedereen is waardevol en heeft al dan niet ontdekte kwaliteiten in huis. Copernikkel wil de vertegenwoordiging zijn van de inclusieve samenleving op buurtniveau.

We gaan met respect met elkaar om, verbinden mensen, oordelen niet en hebben geen agenda. We laten mensen groeien en bloeien. In eigen tempo. Zonder drempels.

Leefwereld van bewoners staat centraal en knelpunten worden vanuit de kracht van de mensen aangepakt.

2.1 Copernikkel Werkt:

- Het vergroten van het zelfvertrouwen en het aanboren van talenten. Zingeving.
- Het stimuleren en ondersteunen bij ondernemerschap: BoschveldWereldkeuken, Klussendienst, NaaiMeetup.
- Het bieden van taalstages, werkervaringsplaatsen en participatiebanen binnen Copernikkel.
- Educatie: huiswerkbegeleiding, taallessen, kruisbestuiving van kennis en ervaring (elkaar helpen), natuur-en voedseleducatie via de Boschveldtuin.
- Armoedebestrijding: door de verschillende (gratis) activiteiten worden besparingen behaald. Deze besparingen betekenen veel voor bewoners met een minimum bestaansniveau. Ook worden er vrijwilligersvergoedingen betaald die verdiend worden door de Klussendienst, Wereldkeuken en NaaiMeetup. Een voorbeeld is ook de gratis Reparatiestraat, deelname aan koor, taallessen en huiswerkbegeleiding.
- Vergroten van sociaal netwerk en het zorgdragen voor elkaar. Copernikkel is een laagdrempelige ontmoetingsplek.
- Het vergroten van het zelfvertrouwen en het aanboren van talenten. Zingeving.

2.2 Ontmoeten en samenleven:

- De verscheidenheid in etniciteit is groot. Men leert elkaars achtergrond kennen en daardoor begrijpt men elkaar beter. Een voorbeeld is de BoschveldWereldkeuken waar vrouwen van 7 verschillende nationaliteiten samenwerken. Een keer in de maand kunnen buurtbewoners een wijkmaaltijd genieten waardoor zij ook in aanraking komen met andere culturen.
- Het bevorderen van integratie en het tegengaan van polarisatie door samen de schouders eronder te zetten.
- Het terugdringen van het sociaal isolement doordat iedereen welkom is: met of zonder beperking, geschoold en ongeschoold, Nederlandstalig of anderstalig etc.
- Bewoners zijn trots op wat we samen bereikt hebben. De theater/muziek routes Held van Boschveld en Familie Boschveld leveren hier een belangrijke bijdrage aan en geeft een gevoel van eigenwaarde. Er is een collectief geheugen opgebouwd door iedereen die in de wijk mee heeft gedaan.

2.3 Duurzaamheid:

- Hergebruik van spullen (inrichting Copernikkel)
- Reparatie van fietsen (Fietswerkplaats), reparatie van kleding (NaaiMeetup) en reparatie van huishoudelijke apparaten (Reparatiestraat)
- Het verbouwen van kruiden en planten in de Boschveldtuin en het leren over waar het eten vandaan komt aan bewoners en ook kinderen.

3. Wat?

Bij Copernikkel worden nieuwe voorzieningen gecreëerd uitgaande van de behoefte van bewoners en op eigen kracht. Door de bewoners worden diensten georganiseerd die een toegevoegde waarde hebben.

“Ik wil en kan iets betekenen voor de ander.”

- Fietswerkplaats: zowel kinderen als volwassenen leren fietsen repareren en krijgen fietsles en verkeerslessen. Het praktijkexamen verkeer voor leerlingen van groep 7 van de Brede Bossche School Boschvel (BBS) en Kwartiermaker wordt verzorgd. Ook kunnen de kinderen hun fietsen repareren voor het verkeersexamen en het schoolkamp
- Klussendienst: De Klussendienst helpt bewoners die dat zelf niet kunnen en niemand in de buurt hebben om dat voor hen te doen. Ouderen en mensen met een beperking bijvoorbeeld. Dichtbij en vertrouwd. Voor kleine klusjes tot een half uur betaalt iemand alleen materiaalkosten. Dan gaat het bijvoorbeeld om het vervangen van een lamp, een schilderij ophangen of de verwarming bijvullen. Voor grotere klussen rekenen we een redelijke prijs. Dan gaat het over sloopwerk, behangen, verhuizen of de woning binnen en/of buiten schilderen. Dat en allerlei andere werkzaamheden. Eigenlijk alles in en rond de woning. (De coördinator is ZZP'er.)
- ReparatieStraat: kennis en deskundigheid delen ten behoeve van de reparatie van huishoudelijke apparaten, kleding en fietsen. Op stedelijk niveau wordt hiermee het stedelijk reparatienetwerk vergroot.
- BoschveldWereldkeuken: een tiental vrouwen van diverse nationaliteiten hebben cateringbedrijf opgezet met ondersteuning van een coördinator (ZZP'er). Iedere zondag zijn er afhaalmaaltijden waarvan klanten via social media op de hoogte worden gebracht.
- Boschveldtuin: een groene ontmoetingsplek en buurtmoestuin.
- NaaiMeetUp: met een vijftiental tweedehands naaimachines is er elke vrijdag en dinsdagmiddag een NaaiMeetUp. Dan repareren 10 – 15 vrouwen kleding. Er worden ook betaalde opdrachten en reparaties gedaan. Bovendien worden er tegen een kleine vergoeding workshops gegeven om te leren naaien van een patroon. (Coördinator is ZZP'er.)

- Taallessen en huiswerkbegeleiding: Het geven van taallessen aan bewoners, aangepast aan het niveau van de leerlingen. De taallessen worden zowel individueel als groepsgewijs gegeven aan volwassenen. Aan kinderen wordt huiswerkbegeleiding gegeven.
- “Wij gaan fietsen”: aan nieuwkomers wordt fietslessen en lessen over verkeer gegeven. Na het verkrijgen van een fietsdiploma komt men in aanmerking van een tweedehandsfiets. De deelnemers komen uit heel 's-Hertogenbosch.
- Theater/Muziek: Boschveldband, koor en theatermakers uit Boschveld zorgen voor mooie optredens en maken verbinding met alle initiatieven.

4. Copernikkel werkt

Veel bewoners hebben een niet-westerse afkomst en vaak met een vluchtelingenachtergrond. Verder wonen er in Boschveld-Deuteren ook veel alleenstaande moeders. Het aantal mensen met een uitkering is hoog (bijstand, WW, Wajong, ziektewet e.d.). De armoede in de wijk is tweemaal zo hoog als in de rest van 's-Hertogenbosch.

Een logische, nieuwe stap van Copernikkel is investeren in opleiding en arbeid.

4.1 Missie: Copernikkel Werkt is de vertegenwoordiging van een inclusieve samenleving op buurtniveau.

4.2 Profijtgroep:

- Met name de bewoners met een vluchtelingenachtergrond hebben veel moeite om de weg te vinden in de systeemwereld. Zij hebben hier veel ondersteuning bij nodig. Daarnaast hebben ze vaak een thuis moeten achterlaten, en spreken de taal nog niet voldoende. Dit brengt ook de nodige (sociaal-emotionele) problemen met zich mee. Weinig Nederlandse contacten zorgen ervoor dat zij zich op taalgebied niet verder ontwikkelen dan het hoognodige alledaagse Nederlands.
- Er zijn daarnaast ook mensen met GGZ-problematiek (autisme, e.d.). Zij hebben vaak problemen gehad in eerdere betrekkingen waardoor faalangst is ontstaan. Kleine stappen kunnen voor succesmomenten zorgen.
- Alleenstaande moeders helpen met het zoeken naar oplossingen om zich te kunnen ontwikkelen in combinatie met het moederschap. Mensen met schuldenproblematieken hebben veel andere dingen aan hun hoofd, die afleiden en hen de motivatie m.b.t. werk en opleiding ontnemt. Zij kunnen moeilijk hun weg naar toeslagen vinden (huurtoeslag, kindertoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget), toeslagen die ze vaak hard nodig hebben, maar mislopen doordat het te onduidelijk voor ze is.
- Er zijn bewoners die graag iets willen betekenen in de wijk en graag bij Copernikkel willen horen. Deze bewoners willen graag hun kennis en vaardigheden inzetten.

4.3 Omgevingsanalyse:

Boschveld is onderdeel van het stadsdeel West en gebouwd in de jaren vijftig. Momenteel telt deze wijk ruim 3.000 inwoners. Het aantal niet-Westerse allochtonen is bijna drie keer zo hoog als gemiddeld. Een groot deel van deze gezinnen heeft een vluchtelingenstatus. Het aantal werkzoekende en bijstandsgerechtigden is meer dan tweemaal zo hoog als het gemiddelde in 's-Hertogenbosch. Naar verhouding relatief weinig senioren. Ongeveer 11 % van de bewoners is boven de 65 jaar. Er wonen relatief veel (mogelijk) kwetsbare groepen in armoede, zoals huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens, bijstandsgerechtigden, werkzoekenden zonder baan en eenoudergezinnen. Verder zijn er relatief veel bewoners met een taalachterstand. In Boschveld is vanouds al een stevige sociale infrastructuur aanwezig van betrokken en actieve bewoners.

Steeds meer mensen uit Deuteren en Paleiskwartier weten de weg naar Copernikkel te vinden. De wijk Deuteren telt ongeveer 1500 bewoners. Volgens de Wijk- en Buurtmonitor scoren de thema's

“Samenleven en zorg’ beneden gemiddeld. Het aantal mensen die in armoede leven is vrij hoog maar beduidend minder dan in Boschveld. In Paleiskwartier wonen 3150 mensen. Daar zijn weinig kwetsbare groepen en het inkomen is gemiddeld hoger dan in de rest van Den Bosch. Het thema “samenleven” scoort ver beneden gemiddeld.

Bron: Wijk-en buurtmonitor 2018 gemeente 's-Hertogenbosch

Voor Copernikkel betekent dit dat we in de komende jaren een sterkere binding met Deuteren en Paleiskwartier kunnen ontwikkelen. Momenteel zijn er al enkele bewoners van Paleiskwartier die Nederlandse les geven als vrijwilliger bij Copernikkel. De Klussendienst kan zijn diensten prominenter aanbieden in deze wijk zodat er meer opdrachten komen. Dit geldt ook voor de BoschveldWereldkeuken en de NaaiMeetUp. Een aantal bewoners uit de wijk Deuteren maken gebruik van de diensten van Copernikkel (zoals NaaiMeetUp, gastvrouwen).

Door de laagdrempelige manier van werken is Copernikkel een unieke vindplaats voor veel organisaties van bewoners die door het reguliere werk niet bereikt worden.

4.4 Ambitie:

In de komende drie jaar heeft Copernikkel minimaal 2000 unieke bewoners uit Boschveld, Deuteren en Paleiskwartier bereikt en minimaal 50 personen doen mee met ‘Copernikkel werkt’. Hiervan zijn 40 mensen die een behoefte of vraag hebben op het gebied van participatie. Deze personen ervaren de “samenredzaamheid”, hebben een sociaal vangnet, meer zelfvertrouwen en zelfbewustzijn en participeren in de maatschappij (al dan niet met een betaalde baan, vrijwilligerswerk of een opleiding). De overige 10 personen zetten hun kennis en vaardigheden in ter ondersteuning van ‘Copernikkel Werkt’.

Het maatschappelijk, psychologisch, economisch en sociaal kapitaal zijn gestimuleerd: de vier kapitalen die nodig zijn om armoede te bestrijden.

Bron: Wat Werkt dossier Aanpak Armoede van Movisie

5. Plan van aanpak:

Zichtbaarheid en bereik verhogen:

Veel bewoners weten de weg naar Copernikkel in Boschveld. De gastvrouwen in de winkel zorgen ervoor dat het pand aan de Copernicuslaan 308 elke werkdag open is. Het vergroten van het aantal bewoners dat actief deelneemt aan één van de initiatieven vindt voornamelijk plaats door “mond-op-mond reclame” van actieve bewoners. Maandelijks verschijnt er een artikel over één van de activiteiten van Copernikkel in het huis-aan-huisblad “Het Stadsblad” en wordt de website ge-update. Social media zal de komende jaren nog meer worden ingezet om de bewoners van Paleiskwartier beter te bereiken.

De gastvrouwen krijgen een training zodat zij beter in staat zijn om bewoners goed te informeren. Deze training zal een inhoudelijk deel krijgen en een deel waarin de sociale vaardigheden worden getraind.

5.1 Werven extra vrijwilligers voor taallessen, huiswerkbegeleiding en ondersteuning deelnemers Copernikkel Werkt:

Copernikkel gaat vrijwilligers werven die het leuk vinden om beroepsgericht Nederlands en werknemers -vaardigheden te geven. Ook het helpen met het maken van een curriculum vitae en het onderhouden van contacten met uitkeringsinstanties zijn taken waar behoefte aan is. Met name bewoners uit het Paleiskwartier zouden hier voor in aanmerking komen

5.2 [Ketensamenwerking](#)

Het intensiveren van de samenwerking met Het Ambachtshuis Brabant, WeenerXL, Farent, Vluchtelingenwerk, Quiet, Bosch Ambachtcentrum en het KWICollege.

Intensiveren van de samenwerking in het Bossche Taalnetwerk. Samen helpen we laaggeletterde inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch. Laaggeletterdheid is breder dan taal. Ook rekenen en digitale vaardigheden horen bij laaggeletterdheid.

Met het Ambachtshuis Brabant gaan wij maatwerkprogramma's organiseren op individueel niveau om via de praktijk een beroep te leren en door te stromen naar werk en/of ondernemerschap. Met name voor vluchtelingen is dit een unieke gelegenheid om werk te vinden dat aansluit bij de werkervaring die zij eerder hebben opgedaan in hun thuisland.

Met WeenerXL, Farent en Vluchtelingenwerk wordt in 2020 onderzocht op welke manier vrouwelijke statushouders naar een betaalde baan geleid kunnen worden.

5.3 [Leren, ervaring opdoen en kennis delen](#)

De Fietswerkplaats, de BoschveldWereldkeuken, 'Wij gaan fietsen', de Reparatiestraat en de NaaiMeetUp zijn lerende praktijkvoorbeelden. Tegelijkertijd wordt er ook kennis gedeeld. Leren, ervaring opdoen en kennis delen zijn belangrijk om bepaalde vaardigheden en eigenschappen te ontwikkelen zoals samenwerken, het krijgen van meer zelfvertrouwen en het ontwikkelen van talenten.

5.4 [Handreiking "Copernikkel Werkt"](#)

Er wordt een handreiking gemaakt over de methode "Copernikkel Werkt" zodat dit overdraagbaar is aan nieuwe medewerkers en zodat de methode gemakkelijk ge-update kan worden bij eventuele veranderingen (van inzichten naar aanleiding van de resultaten, omgeving e.d.). Hierin worden de succesfactoren en hulpmiddelen beschreven. Aan de hand van de ervaringen van 2019 en 2020 (meetplan) wordt een concreet stappenplan gemaakt.

6. Sturen en meten

De bewoners en deelnemers krijgen de ruimte om hun werk in te richten op de manier die zij het beste vinden en zorgen er zelf voor dat resultaten bereikt worden. Ondanks alle vrijheid is er geen sprake van vrijblijvendheid. Sturen op verantwoordelijkheid betekent dat men veel eigen verantwoordelijkheden krijgt.

Dit kan alleen als voor iedereen de visie duidelijk is en dat de kaders helder zijn aangegeven. De voortgang en resultaten worden gemonitord. Ieder kwartaal wordt de omzet van de initiatieven besproken zodat er duidelijk zicht is op de resultaten. Ook het aantal deelnemers wordt goed geregistreerd. Op deze manier kan gemakkelijker worden bijgestuurd als dat nodig mag zijn.

6.1 [Output Copernikkel Werkt:](#)

- Aantal deelnemers 2019, 2020 en 2021.
- Aantal deelnemers dat afvalt. Het is belangrijk te weten waarom mensen afhaken zodat we eventueel andere ondersteuning kunnen bieden.
- Aantal deelnemers dat uitstroomt naar een werkervaringsplaats, oriëntatiebaan, opleiding, vrijwilligerswerk of een betaalde baan.
- Aantal vergoedingen per deelnemer. (leiden financiële prikkels inderdaad ook tot stappen in de ontwikkeling)

- Aantal vrijwilligers 2019, 2020, 2012 die de deelnemers ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal en het leren van werknemersvaardigheden e,d.
- De inzet van de vrijwilligers in uren over 2019, 2020 en 2020 en wat deze inzet behelst.

De resultaten van de deelnemers worden in een volgsysteem vastgelegd door de projectleider en administratief medewerkster. De deelnemers krijgen een intakegesprek bij Nederlandse les om de vooruitgang te kunnen volgen. Alle deelnemers hebben ook een papieren dossier waarin het intakeformulier en de interventies worden bijgehouden.

7.Randvoorwaarden

7.1 Samenwerkingspartners:

Organisatie

- Gemeente 's-Hertogenbosch
- BrabantWonen
- Zayaz
- Farent
- Onafhankelijk Buurtplatform Boschveld
- Buurtman/Buurtvrouw
- Winkeliersvereniging Boschveld
- Avans Hogeschool
- KWICollege
- Bosch Ambacht Centrum (BAC)
- Ambachtshuis Brabant
- Vluchtelingenwerk
- NexusCare
- Backoffice Advies en Administratie (BOAA)

Inhoud van de samenwerking

- WeenerXL (participatiebanen, W.E.P e.d.)
- Sociaal aandeelhouder, uitgiftepunt vouchers Klussendienst
- Sociaal aandeelhouder, uitgiftepunt vouchers Klussendienst
- Doorverwijzingen naar elkaar, sociale wijkteams
- Informatie-uitwisseling
- Uitgiftepunt vouchers Klussendienst
- lidmaatschap
- stagiaires
- stagiaires
- Kennis delen, lidmaatschap van Copernikkel
- Samenwerkingspartner Copernikkel Werkt
- Doorverwijzingen naar elkaar
- Ondersteuning bij problematiek specifiek voor vluchtelingen.
- Samenwerking en ondersteuning financiële administratie

7.2 Versterken interne organisatie

Algemeen

De komende periode zullen we gezamenlijk processen gaan beschrijven en onder de aandacht brengen bij alle medewerkers. Zonder te vervallen in een bureaucratisch systeem hebben we een start gemaakt met het vastleggen van bepaalde procedures en er op toezien dat ze ook uitgevoerd worden. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van de gezamenlijke auto, de ruimtes en het onderhoud hiervan. Bedoeling hiervan is dat er meer duidelijkheid komt over elkaars verwachtingen zodat ruis kan worden voorkomen. Bovendien is op deze manier de continuïteit beter gewaarborgd. Ook wordt de financiële administratie herzien met behulp van een administratiekantoor. Het huishoudelijk reglement wordt op enkele punten herzien zodat het lidmaatschap van de coöperatie minder vrijblijvend is.

Er is wisselwerking tussen de initiatieven: elkaar inspireren en versterken.
Deze gezamenlijkheid motiveert en zorgt ervoor dat er resultaten worden geboekt.
Elk initiatief heeft een aanspreekpunt dat tegelijkertijd een coördinerende functie heeft. Copernikkel werkt met ZZP'ers, participatiebanen, werkervaringsbanen, stagiaires en vrijwilligers.

7.3 Huisvesting

Een groot punt van aandacht blijft de huisvesting. Momenteel is Copernikkel verdeeld over vijf locaties. Vooral de BoschveldWereldkeuken is op zoek naar betere huisvesting. Er is een eventuele optie in de toekomst bij het BAC . Het BAC wordt opnieuw ingericht en wellicht behoort een horecafunctie tot de mogelijkheden.